

ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย

THE FACTORS AFFECTING TO ADMINISTRATORS' STRATEGIC MANAGEMENT
PROCESS OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN THAILAND

ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร์, สุริยะ Wachirawongpaisarn

Ntapat Worapongpat, Suriya Wachirawongpaisarn

สถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Educational Innovation Institute, Promote Alternative Education Association

พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ

Phongsak Phakamach

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattakosin

Email: dr.thiwat@gmail.com

Received July 5, 2021; Revised July 25, 2021; Accepted November 1, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 2) ระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง จำนวน 392 คน โดยใช้การเทียบสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีการทางสถิติโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม การสร้างจิตพิสัย และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ 2) ระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางขององค์กร การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตามลำดับ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร (Y) ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_5) นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_4) ธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม (X_3) การสร้างจิตพิสัย (X_2) และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (X_1) โดยได้ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้วร้อยละ 89.80 และสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.458 + 0.422(X_5) + 0.354(X_4) + 0.218(X_3) + 0.185(X_2) + 0.138(X_1)$

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหาร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of strategic management factors of administrators; 2) the level of strategic management process; and 3) the factors affecting to administrators' strategic management process. This research uses a mixed methodology. The research sample were 392 professors and educational personnel of 9 Rajamangala Universities of Technology in Thailand, using proportional comparisons and using a simple random sampling method. The research instrument was a questionnaire and interview guide. Quantitative data analyzed by statistical methods by stepwise multiple regression analysis and qualitative data analyzes by inductive content analysis.

The research results were as follows: 1) The level of administrative factors of the administrators in general and in each aspect was at a high level. In descending order, i.e. innovation and educational technology, leadership of administrators, good governance and participation, building of affective domain and human resource management, respectively. 2) The level of the strategic management process of the management as a whole and in each aspect is at a high level. In descending order, namely strategy formulation, orientation of the organization strategy implementation, strategy control and evaluation, and environmental analysis, respectively. 3) Factors affecting the strategic management process of administrators (Y) are innovation and educational technology (X_5), leadership of administrators (X_4), good governance and participation (X_3), building of affective domain (X_2) and human resource management (X_1), with be adjusted performance prediction (adjusted R_2) was 89.90%, and equation of prediction was $\hat{Y}_{tot} = 1.458 + 0.422(X_5) + 0.354(X_4) + 0.218(X_3) + 0.185(X_2) + 0.138(X_1)$

Keywords: Strategic Administration, Executive, Rajamangala University of Technology

บทนำ

การอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยมีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากเป็นการศึกษาระดับที่สอนให้คนเรารู้จักคิดหาเหตุผลในสิ่งต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ “สอนความเป็นมนุษย์” ให้มีสติปัญญาและรอบรู้เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์และหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่ตนต้องเผชิญตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยขั้นสูงและให้บริการสังคมทั้งในและระหว่างประเทศให้แก่หน่วยงาน องค์กร และสถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งถือเป็น

ภารกิจหรือกลไกสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ณ สถานการณ์ปัจจุบันควรมีการจัดการด้านการ อุดมศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาและการพัฒนาบุคลากรของประเทศเป็นไปอย่างมี คุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ สมควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีความเป็นอิสระทางวิชาการ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี องค์ความรู้ทางวิชาการในแขนงต่าง ๆ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมให้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจนสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อสร้าง ความเป็นเลิศในทางวิชาการและมีทักษะขั้นสูงในการประกอบวิชาชีพ สามารถตอบสนองความต้องการของ ภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและ แก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมได้ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อไป (พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ, 2564)

ยุคแห่งการพลิกโฉมทางการศึกษา (Education Disruption) ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อองค์กรทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งการดำเนินชีวิตและทำให้เกิดการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (Wilkins, 2020) แต่ในสถานการณ์จริงพบว่าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจะมีปัญหาอุปสรรคมากมายในการนำสถาบัน ไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมายซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพของผู้เรียนรวมถึงผู้สำเร็จการศึกษายังคงอยู่ใน ระดับต่ำกว่ามาตรฐานหรืออาจมีสมรรถนะไม่ตรงตามทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้นำระดับสูงจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนทิศทางการคิดและการบริหารแบบใหม่ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Soewarno & Tjahjadi, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งการศึกษาดิจิทัลที่ต้องมีการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุม กิจการทั้งหมดขององค์กร ทำให้มีการนำวิธีการทางกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การสร้าง วัฒนธรรมองค์กร การประยุกต์ใช้ระบบไอซีทีเพื่อการศึกษา การบริหารทรัพยากรบุคคล การสร้างสรรค์ นวัตกรรมทางการศึกษา การจัดการศึกษาออนไลน์ (Sundgren & Jaldemark, 2020) ตลอดจนการควบคุม และประเมินผลกลยุทธ์เข้ามาบูรณาการให้เป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้นำระดับสูงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาในทุกขั้นตอน โดยมีกิจกรรมองค์ประกอบพื้นฐาน 4 อย่าง ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) 2) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) และ 4) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation) โดยกิจกรรมทั้งสี่ มีความสัมพันธ์และเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน (พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และ ดร.ณิ ปญฺจรตนากร, 2563)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (Rajamangala University of Technology) เกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เหตุผลโดยที่มาตรา 36 แห่ง พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้ สถานศึกษาของรัฐดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัวมีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัยฯ ดังนั้น สมควรจัดตั้ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง ขึ้นแทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จากการบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารให้มี ประสิทธิภาพ พฤติกรรมการบริหารสถาบันให้ประสบความสำเร็จมีองค์ประกอบสำคัญอันดับต้นๆก็คือ การแสดงออกถึงความร่วมมือกับบุคลากร สังคม ชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดการยอมรับ ร่วมมือ และปฏิบัติตาม ซึ่งปัจจัยหลักที่ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพราะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง โดยต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ การจัดการครุให้มีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำ 2) การจูงใจ 3) การติดต่อสื่อสาร 4) การตัดสินใจ 5) การกำหนดเป้าหมาย และ 6) การควบคุมการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมการบริหารให้เหมาะสมกับทั้ง 6 งาน เพื่อนำพาสถาบันให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการวางแผนการบริหารหรือที่เรียกว่าการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็น สิ่งสำคัญและถือเป็นกิจกรรมแรกที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำเพราะแผนกลยุทธ์เป็นแผนงานหลักที่แสดงถึง ภาระงานแนวโน้มของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาของตนเองและเปรียบเสมือน เครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีระบบและมีหลักเกณฑ์ (พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ, 2564)

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทุกแห่งเป็นหน่วยจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา โดยแต่ละแห่งได้กำหนดนโยบายให้จัดทำ แผนกลยุทธ์ทางการศึกษาขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถาบันอย่างชัดเจน การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อรู้จุดแข็ง จุดอ่อน และสถานการณ์ รวมถึงการปรับระบบการ ทำงานในปัจจุบันให้รับกับการดำเนินงานสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการในอนาคต แต่ในการวางแผนกลยุทธ์ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ผ่านมาซึ่งพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ขาดบุคลากรที่เป็น คณะทำงานในการวางแผนกลยุทธ์ รวมถึงงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการดำเนินการตามแผน กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว เช่น สภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคต่อการวางแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแล้วยัง อาจส่งผลกระทบต่อ การปรับรูปแบบและการพัฒนาการศึกษาในอนาคตให้ดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้นผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลจึงจำเป็นต้องทบทวนแนวคิดและทิศทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อวางแผน กลยุทธ์ของสถาบันให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลและคุณภาพของผู้เรียนในอนาคต จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการ บริหารเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลประเทศไทย สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อที่ผู้บริหารสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษานำผลการวิจัยไปประยุกต์เป็นแนวทางในการบริหารสถาบันศึกษา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

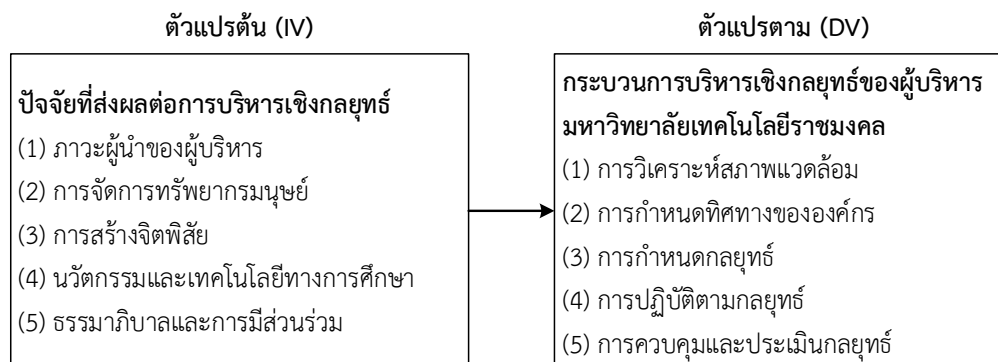
1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

กลยุทธ์ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรได้ โดยปัจจัยเบื้องต้นดังกล่าวจะประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างจิตพิสัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม (Mahat & Goedegebuure, 2016) ดังนั้นการทำความเข้าใจและพยายามศึกษาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการองค์กร จะทำให้นักบริหารได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำเป็นส่วนประกอบและวางแผนอย่างมีขั้นตอน เนื่องจากการบริหารกลยุทธ์นั้นจะเป็นการบริหารแบบองค์รวม ผู้นำต้องอาศัยกลยุทธ์ในการจัดการองค์กรให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยไม่ทำให้เกิดความล้มเหลว ดังนั้นทั้งกลยุทธ์และนักบริหารที่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้กลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน (Fumasoli et al., 2020)

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงดังแผนภาพที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากร (Populations) ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 18,019 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ได้จากการกำหนดขนาดของด้วยสูตรคำนวณการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาร์ ยามาเน่ ใช้การเทียบสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการอุดมศึกษา จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างจิตพิสัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทางขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตาม กลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างจิตพิสัย ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ลักษณะแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ

ตอนที่ 3 เป็นระบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้เกณฑ์น้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างปลายเปิด (Open End Structured Interview Guide) สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการอุดมศึกษา จำนวน 10 คน ในการพิจารณาตัวแปรที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดโดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในเรื่องปัจจัยและกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้สำนวนภาษา จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาภาครัฐ จำนวน 30 คน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) มีค่าระหว่าง 0.65-1.00 จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9245

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสร้างลิงค์บนระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ได้รับข้อมูลทั้งหมด จำนวน 392 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2563

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย และสร้างสมการพยากรณ์จากปัจจัยดังกล่าว โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

6.4 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์และสรุปในลักษณะเชิงเนื้อหาเชิงอุปนัย (Content Analysis) โดยนำมาสังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมและรายด้าน

n = 392

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหาร เชิงกลยุทธ์	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับการ ปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.08	0.67	มาก	2
2. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.92	0.65	มาก	5
3. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.17	0.66	มาก	1
4. ด้านการสร้างจิตพิสัย	3.98	0.65	มาก	4
5. ด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม	4.01	0.67	มาก	3
โดยรวม	4.03	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (\bar{X} =4.17, S.D.=0.66) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (\bar{X} =4.08, S.D.=0.67) ด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม (\bar{X} =4.01, S.D.=0.67) ด้านการสร้างจิตพิสัย (\bar{X} =3.98, S.D.=0.65) และด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (\bar{X} =3.92, S.D.=0.65)

2. กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมและรายด้าน

n = 392

ระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับการ ปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	3.95	0.66	มาก	5
2. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.14	0.67	มาก	2
3. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.16	0.66	มาก	1
4. ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.08	0.65	มาก	3
5. ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	4.02	0.66	มาก	4
โดยรวม	4.07	0.66	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.66) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.67) ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.65) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.66) และด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.66) ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย โดยภาพรวม (\hat{Y}_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ	B	S.E.	β	t	Sig
ความสำคัญ					
1. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5)	0.422	0.040	0.452	21.221	0.000**
2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_4)	0.354	0.042	0.374	10.114	0.000**
3. ด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม (X_3)	0.218	0.047	0.239	8.256	0.001**
4. ด้านการสร้างจิตพิสัย (X_2)	0.185	0.041	0.195	4.354	0.001**
5. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (X_1)	0.138	0.039	0.167	4.145	0.000**
ค่าคงที่	1.458				
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)	0.935				
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2)	0.898				
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว	0.894				
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย	0.11468				

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย ได้แก่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.422 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_4) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.354 ด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม (X_3) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.218 ด้านการสร้างจิตพิสัย (X_2) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.185 และด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.138 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.935 ประสิทธิภาพในการทำนายได้ร้อยละ 89.80 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายร้อยละ 11.468 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถสร้างสมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.458 + 0.422(X_5) + 0.354(X_4) + 0.218(X_3) + 0.185(X_2) + 0.138(X_1)$$

สมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.452(X_5) + 0.374(X_4) + 0.239(X_3) + 0.195(X_2) + 0.167(X_1)$$

นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบเชิงปริมาณ นั่นคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการอุดมศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน แต่ยังมีปัจจัยบางประการที่ควรคำนึงถึง ได้แก่ กระบวนการรับมือกับการพลิกโฉมทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และการพัฒนาระบบไอซีทีเพื่อการศึกษา เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากร ดังนั้นควรมีการกำหนดรูปแบบหรือกลไกในการรับมือกับการพลิกโฉมทางการศึกษาด้วยย่อมมีความสำคัญต่อผู้เป็นนักการบริหารจัดการอุดมศึกษาในภาวะการณ์ปัจจุบันและอนาคต ผู้เชี่ยวชาญยังกล่าวเสริมอีกว่า กลยุทธ์ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจและพยายามศึกษาขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อจัดการ จะทำให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบความสำเร็จและจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กรเป็นส่วนประกอบและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน เนื่องจากการบริหารกลยุทธ์นั้นจะเป็นการบริหารแบบองค์รวม ผู้นำที่มีความสามารถจะต้องอาศัยกลยุทธ์ในการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับองค์กร และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยไม่ทำให้เกิดความล้มเหลว หรืออาจกล่าวได้ว่ากลยุทธ์ที่ดีแต่ล้มเหลวจะไม่สามารถนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ ดังนั้นทั้งกลยุทธ์และผู้บริหารที่ เป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้กลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด คณะผู้วิจัยขอเสนอประเด็นสำคัญที่เป็นค้นพบและนำมาสรุปอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์โดยมีรายละเอียดดังนี้

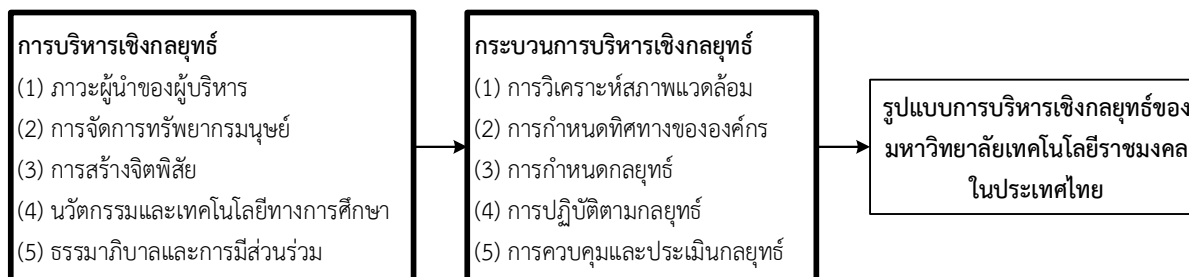
1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านธรรมาภิบาลและมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเห็นความจำเป็นของปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของผู้บริหารที่จะต้องแสดงความเข้าใจถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การมีภาวะผู้นำ และการมีธรรมาภิบาลและมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ เพื่อให้การบริหาร

ความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่ดี และควมมีคุณธรรมของผู้นำในสถาบันการศึกษานั้นเอง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahat & Goedegebuure (2016) ที่ค้นพบว่า ในกระบวนการบริหารการศึกษายุคใหม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ตามบริบทที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารการศึกษาต้องสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาจะสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีสมรรถนะที่ดีและเหมาะสมกับองค์กรเชิงดิจิทัล เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการองค์กรอยู่รอดและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Edwards & Ashida, 2021) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นที่พบว่า ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษายุคใหม่ต้องอาศัยกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ประกอบด้วย การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีธรรมาภิบาลและมีส่วนร่วมของบุคลากร รวมถึงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสูงสุดของสถาบันควรรนำมาใช้ปรับปรุงหรือปฏิรูปไปตามกระบวนการศึกษาศึกษาเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเติบโตอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในประเทศไทย

จากแผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างจิตพิสัย และธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม ส่วนกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทางขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ทั้งปัจจัยและกระบวนการสามารถนำมา กำหนดรูปแบบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สรุป

คณะผู้วิจัยขอแนะนำเสนอประเด็นสำคัญที่เป็นค้นพบและนำมาสรุปตามวัตถุประสงค์โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม
2. ระดับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในประเทศไทย ได้แก่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านธรรมาภิบาลและมีส่วนร่วม ด้านการสร้างจิตพิสัย และด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยยุคใหม่ควรปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันตามระดับความรู้ความสามารถของแต่ละคนอย่างเต็มที่โดยยึดหลักสากล

1.2 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรมีการจัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ สรุป และจัดลำดับสภาพปัญหาเพื่อนำไปการวางแผนกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพต่อสถาบันให้ได้มากที่สุด

1.3 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อ 3 พบว่า ปัจจัยทุกปัจจัยส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงควรพัฒนาทักษะและสมรรถนะการบริหารทั้ง 5 ด้าน โดยนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งและการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัยโดยมุ่งสร้างผลประโยชน์ให้แก่สถาบันเป็นหลัก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ภายใต้วิถีปกติใหม่และวิถีถัดไป (New and Next Normal) ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่งให้ครบทุกมิติตามบริบทของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่งในบริบทที่ต่างกัน เพื่อให้ได้คำตอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). *พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รับสงวนค่าและพัสดุภัณฑ์.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และดร.ณิ ปัญจรัตน์นากร. (2563). *รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. การประชุมสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ. วิชาการ) ครั้งที่ 1, จังหวัดนครปฐม. 28-29.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ, สำเริง อ่อนสัมพันธ์, สุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล, ดร.ณิ ปัญจรัตน์นากร, ฤทธิเดช พรหมดี และเชิดศักดิ์ ศุภโสภณ. (2564). *องค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0*. การประชุมวิชาการระดับชาติ พะเยาวิจัย ครั้งที่ 10 มหาวิทยาลัยพะเยา. 3513-3528.
- Beckers, R., Voordt, D.v.d. and Dewulf, G. (2015). Management Strategies for Aligning Higher Education Accommodation with the User Needs. *Journal of Corporate Real Estate*, 17(2), 80-97.
- Eacott, S. (2008). Strategy in Educational Leadership: in Search of Unity. *Journal of Educational Administration*, 46(3), 353-375.
- Edwards, S. and Ashida, A. (2021). Higher Education in Japan: Internationalization, the Sustainable Development Goals and Survivability. *International Journal of Comparative Education and Development*, 23(2), 104-119.
- Fumasoli, T., Barbato, G. and Turri, M. (2020). The Determinants of University Strategic Positioning: a Reappraisal of the Organisation. *Higher Education*, 80, 305-334.

- Hladchenko, M. (2015). Balanced Scorecard – a Strategic Management System of the Higher Education Institution. *International Journal of Educational Management*, 29(2), 167-176.
- Laudon K.C., and Laudon, J. P. (2019). *Management Information Systems*. (14th ed). New York: Pearson Education Indochina.
- Mahat, M. and Goedegebuure, L. (2016). Strategic Positioning in Higher Education: Reshaping Perspectives", Theory and Method in Higher Education Research (Theory and Method in Higher Education Research, *Emerald Group Publishing Limited*. 2, 223-244.
- Mushketova, N., Bydanova, E. and Rouet, G. (2018). National Strategy for Promotion of Russian Universities in the World Market of Education Services. *International Journal of Educational Management*, 32(1), 46-56.
- Sababi Pour Asl, G. and Bafandeh Zendehe, A. (2014). Strategic Plan Compilation Using System Dynamics Modeling: Case Study of a University. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*, 7(4), 277-292.
- Sajwani, Z.S., Hazzam, J., Lahrech, A. and Alnuaimi, M. (2021). A Strategy Tripod Perspective on Merger Effectiveness in the Higher Education Industry: the Mediating Role of Future Foresight. *International Journal of Educational Management*, 35(5), 925-942.
- Sengupta, E., Blessinger, P. and Makhanya, M.S. (2020). Developing and Supporting Multiculturalism and Leadership Development: International Perspectives on Humanizing Higher Education. *Innovations in Higher Education Teaching and Learning*, 30, 3-13.
- Soewarno, N. and Tjahjadi, B. (2020). Mediating Effect of Strategy on Competitive Pressure, Stakeholder Pressure and Strategic Performance Management (SPM): Evidence from HEIs in Indonesia. *Benchmarking: An International Journal*, 27(6), 1743-1764.
- Suherlan, H. (2017). Strategic Alliances in Institutions of Higher Education: a Case Study of Bandung and Bali Institutes of Tourism in Indonesia. *International Journal of Tourism Cities*, 3(2), 158-183.
- Sundgren, M. and Jaldemark, J. (2020). Visualizing Online Collaborative Writing Strategies in Higher Education Group Assignments. *International Journal of Information and Learning Technology*, 37(5): 351-373.
- Wilkins, S. (2020). The Positioning and Competitive Strategies of Higher Education Institutions in the United Arab Emirates. *International Journal of Educational Management*, 34(1), 139-153.